

TILGÆNGELIGHEDS AUDIT

ROSKILDE FESTIVAL

Auditør | Kit Bos | Juli 2019

Udarbejdet til**Roskilde Festival
Handicapservice**

Havsteensvej 11, 4000 Roskilde

Att. Jesper Holck

Mail: jesper.holck@roskilde-festival.dk

Udarbejdet af

Tilgængelighedsrådgiver Kit Bos

Irisvej 10, 8981 Spentrup

Mail: kitbos@live.dk

Tlf.: 26 1919 25

Dato:

Audit den 5. og 6. juli 2019

Notat den 23. juli 2019

Indledning

Jeg blev i maj 2019 kontaktet af Jesper Holck med en invitation til at komme og gennemføre en audit af tilgængeligheden for mennesker med nedsat funktionsevne på Roskilde Festival 2019. Formålet med en audit skulle være at vurdere de eksisterende løsninger for mennesker med funktionsnedsættelser og finde fremtidige mulige indsatsområder, der i et samlet hele vil gøre Roskilde Festivalen mere tilgængelig for alle mennesker, men særligt mennesker med nedsat funktionsevne. Dette med henblik på at øge den sociale bæredygtighed og ligestilling ved Roskilde Festival.

Indeværende notat er det foreløbige resultat af den gennemførte audit. Notatet indeholder baggrundsviden om tilgængelighed ud fra universel design og bæredygtighedsprincipperne. Notatet indeholder også opsamlingspunkter fra den gennemførte tilgængelighedsaudit og overordnede forslag til mulige fremtidige indsatsområder.

Indeværende tilgængelighedsaudit er foretaget på det fysiske festivalsområde. Den dækker ikke campingområderne, den digitale platform eller festivalens trykte materiale.

Indhold

Indledning	1
Baggrundsviden om min erfaring og udgangspunkt	3
Tilgængelighedsarbejdets fundament	3
Baggrundsviden om handicap og funktionsnedsættelser	4
Tilgængelighed	4
Universel design	4
Bæredygtighed – social bæredygtighed	5
Tilgængelighedsaudit Roskilde Festival 2019	5
Fremtidigt samarbejde	6

Baggrundsviden om min erfaring og udgangspunkt

Jeg har de sidste ti år arbejdet som tilgængelighedsauditør og rådgiver ved Aalborg Kommune. I dette job har jeg været tilgængelighedsrådgiver på mere end 500 bygge- og anlægsprojekter. Mine indsatsområder igennem de seneste ti år har været projektrådgivning, videndeling, holdningsændring ved aktørerne og udvikling på området.

Fundamentet i mit arbejde er et indgående kendskab til lovsamlingen, internationale og nationale anvisninger og vejledninger på området samt viden om de syv officielle handicapgruppers behov og generel menneskeadfærd og -behov i rum og miljø.

Det er kendetegnende for mig:

At jeg arbejder ud fra en målsætning om inklusion af den brede gruppe af mennesker med midlertidige og varige funktionsnedsættelser.

At jeg arbejder ud fra principperne i Universel design, social bæredygtighed og ligestilling.

Tilgængelighedsarbejdets fundament

For at skabe en grundlæggende forståelse for den udførte audit og mit faglige udgangspunkt, ses behov der behov for en kort beskrivelse af tilgængelighed i et bredt perspektiv.

Tilgængelighedsarbejdet tager udgangspunkt i europæisk og dansk lovgivning om ligestilling. Herud fra er tilgængelighed for mennesker med funktionsnedsættelser siden 1995 i stadig stigende grad blevet indarbejdet i bl.a. det danske bygningsreglement og i vejregel-samlingen. I de sidste ti år er kravene om ligestilling, universel design, tilgængelighed og bæredygtighed skærpet i samfund, miljø, arkitektur, aktiviteter osv. Dette øger behovet for, at både menneskesyn og miljø imødekommer menneskets mangfoldighed på en i videst mulig omfang ligeværdig måde.

I bygninger og på bygningsnære udearealer er der lovkrav om tilgængelighed på lige fod med eksempelvis brandforhold. På rekreative arealer er der ikke lovkrav, men vejledninger og anvisninger om tilgængelighed. Der er generel europæisk og dansk lovgivning om ligestilling.

Baggrundsviden om handicap og funktionsnedsættelser

Først og fremmest er handicap ikke noget mennesket har eller er. Et handicap er noget der opstår, når et menneske med varige eller midlertidige funktionsnedsættelser møder forhindringer og barrierer i samfundet, og de barrierer forhindrer mennesket i at færdes/fungere/opleve i deres livsudfoldelse.

Nogle mennesker har en eller flere funktionsnedsættelser, hvoraf nogle nødvendigvis kræver hjælpemidler. Funktionsnedsættelser kan være varige (medfødte eller erhvervede) eller midlertidige (akutte skader, graviditet, osv.).

Funktionsnedsættelser kan være fysiske, motoriske eller psykiske. De kan være synlige eller skjulte for andre mennesker. Uagtet hvilken funktionsnedsættelse og synligheden og varigheden heraf, så bør vi indrette vores samfund, så flest mulige mennesker kan deltage så ligeværdigt som muligt – med eller uden hjælpemidler.

Derved skaber vi et ligeværdigt og socialt bæredygtigt samfund, hvor de barrierer, der skaber handicaps minimeres, så menneskehedens mangfoldighed kan udfolde sig i hele livsforløbet.

Derudover skal opmærksomheden henledes på, at vi alle før eller siden i vores liv kommer i situationer, hvor vi har funktionsnedsættelser eller møder barrierer, der forhindrer os i vores livsudfoldelse. Disse barrierer er ofte de samme barrierer og løsninger, der er for de syv officielle handicapgrupper.

Tilgængelighed

Tilgængelig omhandler de tiltag, der nedbryder forhindringer og barrierer i samfundet. Tilgængelighed er ofte elementer, der supplerer noget eksisterende for at imødekomme en bestemt gruppe mennesker.

Tilgængelighedsløsninger kan f.eks. være en rampe, der opsættes for at supplere en trappe, eller information på flere sprog, der benyttes for at imødekomme de mennesker, der ikke forstår det nationale sprog.

Universel design

Universel design handler om at skabe produkter og miljøer, der kan imødekomme mennesket uanset aktuelt funktionsniveau. I universel design filosofien arbejdes der med udgangspunkt i menneskets mangfoldighed i hele livsforløbet.

Løsninger indenfor universel design er integrerede løsninger, der er en del af projektets øvrige designprofil i det fysiske og visuelle design.

Bæredygtighed – social bæredygtighed

Bæredygtighedsbegrebet er et kendt begreb i Roskilde Festival regi – især den miljømæssige del af bæredygtighedsbegrebet. Men bæredygtighedsbegrebet består af yderligere to dele; den økonomiske og den sociale bæredygtighed. Social bæredygtighed er lidt uklar at definere, idet ikke alle parametrene i social bæredygtighed er direkte målbare.

Den sociale bæredygtighed har fokus på:

- Arkitektur
- Funktionalitet
- Tilgængelighed
- Indeklima
- Arbejdsmiljø
- Sikkerhed
- Sundhed

Den sociale bæredygtighed tilgodeser alle mennesker og giver lige muligheder for alle. Tilgængelighed er den mest tungtvejende del af den sociale bæredygtighed.

Denne audit tager udgangspunkt i alle ovenstående principper (tilgængelighed, universel design, social bæredygtighed og menneskets mangfoldighed) og omtaler dem generelt som tilgængelighed.

Tilgængelighedsaudit Roskilde Festival 2019

Før audit er det blevet aftalt med Handicapservice, at fokuspunkterne under audit primært skal være af generel karakter på følgende elementer:

- Adgangsveje
- Kørestolspodierne ved scenerne
- Handicaptoiletter
- Boderne
- Skiltning

I mit arbejde med tilgængelighed på Roskilde Festival 2019 har mit fokus været på den brede målgruppe med både varige og midlertidige funktionsnedsettelse og jeg har arbejdet med det faktum, at Roskilde Festival er et midlertidigt udendørs arrangement, som ikke kan blive fuldt tilgængeligt for alle.

Audittens anbefalinger er egnet til midlertidige udendørs arrangementer og vil ikke være sammenlignelige med krav og anbefalinger til eksempelvis et nyanlagt

byområde. Audittens anbefalinger har udgangspunkt i en afvejet blanding af Roskilde Festivalens midlertidige og udendørs omstændigheder, lovgivning, anvisninger og vejledninger og de menneskelige behov for øget anvendelighed.

Den fysiske tilgængelighedsaudit havde en varighed af 12 timer fordelt på fredag og lørdag. Under festivalen blev der taget notater og fotograferet mere end 200 billeder, der ligger til grund for dokumentation og analysemateriale. Foreløbig analyse og udarbejdelse af indeværende notat har varighed af 10 timer.

En grundantagelse i auditten er, at besøgende på Roskilde Festival er normalvis velfungerende og intelligente danske og udenlandske unge mennesker, der i situationen bliver berusede. I den berusede situation med mange mennesker på lidt plads stiger behovet for generel tilgængelighed. Der er således et særligt behov for:

- Tydelig visuel skiltning
- Flersproget information
- Niveaufrit miljø
- God belysning
- Øgede sikkerhedsforanstaltninger

Alle emner hører ligeledes ind under tilgængelighed for mennesker med nedsat funktionsevner.

Målet med nedenstående anbefalinger er, at opnå ligestilling og imødekommenhed for alle på Roskilde Festival i både holdning og handling, uanset at der kun er lovgivning om ligestilling og tilgængelighed, men ikke om den konkrete fysiske udformning af hvert delelement i opbygningen af et midlertidigt festivalsområde.

Audit bemærkninger

Auditbemærkningerne indeholder eksisterende elementer efterfulgt af anbefaling om fremtidige indsatsområder.

1. Information på oversigtskort

- Der er markeret med piktogrammer på kortet, hvor der er visse handicapelementer. Det fremgår ikke tydeligt, hvilke handicapvenlige elementer det er.

Muligt indsatsområde

Der kan opnås væsentlig forbedring, hvis der på oversigtskortet er tydelige markeringer af:

1. Handicapparkeringspladser og deres underlag
2. Handicaptolletter
3. Kørestolspodier ved scenerne
4. "Stille"-områder
5. En handicapvenlig rute med kørestolsvenlig belægning, ledelinie bestående af overgangen mellem asfalt og græs og tydelig retningsvisende belysning igennem festivalpladsen (eksempelvis på de allerede eksisterende asfaltveje).
6. At der opsættes store oversigtskort over området ved alle indgange.
7. At der udarbejdes et taktilt kort over pladsen. Kortet skal udleveres på anmodning fra blinde/svagtseende.

2. Handicapparkering

- Der er handicapparkering forholdsvis nær indgang ved eksempelvis organge scene. Men parkeringspladsen er på grusbelagt område, hvilket ikke er handicapvenligt.
- Der mangler tydelig skiltning fra start af afspærringsområdet hen til handicapparkeringspladserne.

Muligt indsatsområde

Der kan opnås væsentlig forbedring, hvis der etableres:

8. Handicapparkering nær indgange og på asfalteret område.
9. Tydelig skiltning fra begyndelsen af afspærringsområdet og ind til handicapparkeringspladserne.
10. Tydelig markering af, at kørsel med bil med invalideskilt er tilladt på afspærret vej.

3. Adgangsveje

- Der er eksisterende asfalterede veje på festivalområdet. Disse veje er velfungerende for gangbesværede, kørestolsbrugere (jævn belægning) og blinde/svagtseende (overgang mellem asfalt og græs fungerer som naturlig ledelinie).

Mulige indsatsområder

Der kan opnås væsentlige forbedringer ved at:

11. Bygge nogle af festivalområdets boder og toiletområder op i umiddelbar nærhed af asfalterede veje, så de er let tilgængelige for mennesker med funktionsnedsættelser. Målet er at sikre, at der er tilgængelig adgang til et udvalg af boder, der kan dække basale behov for de gæster, der ikke færdes godt på græs underlag.
12. Markere et net af handicapvenlige adgangsveje på oversigtskortet.
13. Opsætte retningsvisende belysning - især langs asfalterede veje, for at imødekomme bl.a. svagtseende.
14. At supplere de adgangsveje, der er belagt med bark, med plader henover det ujævne terræn, således at gangbesværede, kørestolsbrugere og svagtseende kan benytte de adgangsveje.

4. Tilgængelighed til/ved boderne

- Mange boder er placeret i græsarealer. Denne placering gør det svært og for nogle umuligt at komme hen til boderne.
- Mange boder er opsat på træunderlag, der ikke er i niveau med det omkringliggende areal af f.eks. græs. Derved opstår et niveauspring, som kørestolsbrugere kan have svært ved at forcere og som svagtseende, blinde og berusede mennesker kan snuble over.
- Mange boder har en forholdsvis høj serverings disk. Serveringshøjde over 120 cm er svær at benytte for kørestolsbrugere og små mennesker.
- Nogle boder er mærket med et kørestolsskilt for at henlede opmærksomheden til muligheden for eksempelvis en rampe eller en sænket serveringshøjde.

Mulige indsatsområder

Der kan opnås væsentlige forbedringer ved at:

15. Flytte nogle boder ud til de eksisterende asfaltveje på festivalområdet.
16. Anbefale at alle boder, hvor niveauspringet er mere end 2,5 cm skal have monteret en rampe fra fast underlag til serveringsområdet.
17. Anbefale at alle boder skal have en del af deres serveringsområde, som maksimum er 120 cm højt (nedsænket disk i en længde af minimum 80 cm.).
18. Hvis ikke alle boder har nedsænket serveringsområde og rampe, bør de boder, der ønsker at imødekomme den sociale bæredygtighed og ligestilling have tydelig og ensartet skiltning herom.

5. Kørestolspodier ved scenerne

Ved scenerne er der opsat særlige podier for mennesker med nedsat funktionsevne, herunder kørestolsbrugere. Generelt har disse podier en god placering i forhold til scene, øvrigt publikum og adgang og podierne har generelt en god størrelse.

- Ved flere podier er der ramper, der langt overskrider den hældning på 1:20 som anbefales.
- Ramperne har i flere tilfælde ikke rækværk og er dermed farlige at færdes på.
- Ramperne har ikke en skridsikker belægning.
- Ramperne er ikke markeret hele vejen rundt med skiltning, der viser hvilken publikum de er til rådighed for. Dette åbner op for at øvrigt publikum kommer op på podierne.

Mulige indsatsområder

Der kan opnås væsentlige forbedringer ved at:

- 19. Sænke rampernes hældning og dermed øge sikkerheden og brugeres selvhjulpethed.*
- 20. Opsætte rækværk på begge sider af alle ramper for at øge sikkerheden.*
- 21. Sikre skridsikker belægning på ramperne, så kørestole kan komme op og ikke mindst ned uden at glide.*
- 22. Markere podiernes funktion og brugergruppe på bannere/skilte, der opsættes på podiernes sider/rækværk.*
- 23. Markere podierne på oversigtskortene.*

6. Handicaptolletter

Der er opsat flere handicaptolletter på festivalområdet. Handicaptolletterne er markeret med blå skiltning på "flagstang". Handicaptolletterne har tilpas størrelse og indretning, således at de kan fungere for de fleste kørestolsbrugere.

- Handicaptolletterne er aflåst. Information om dette og muligheden for at få udleveret en nøgle til toletterne er svært tilgængelig.
- Der er ikke opsat mindst et handicaptollet ved hver toiletkerne.

Mulige indsatsområder

Der kan opnås væsentlige forbedringer ved at:

24. Imødekomme socialbæredygtighed og ligestilling for mennesker, der har behov for at udrette deres basale behov. Dette kan gøres igennem lige tilgængelighed til toletterne.
25. Ikke lade handicaptolletterne være låst. Men åbne alle toletterne op og opsætte skiltning om, at mennesker med funktionsnedsættelser har førsteprioritet til at benytte tolettet, uanset kø.
26. Tydelig markering på oversigtskort om handicaptolletternes placering.
27. Hvis man ikke ønsker at lade handicaptolletterne være ulåst, bør informationen om hvordan man får adgang til dem, være let tilgængelig og tydelig både i trykt og digitalt medie.

7. Stilleområde

Der er et stille område med gul indgang. Dette område fungerer særligt godt for de mennesker, der har mentale og sociale funktionsnedsættelser (angst, stress osv.).

- Området har ikke en jævn belægning, hvilket gør det svært for kørestolsbrugere at komme til området.
- Området har ikke særligt små afskærmede siddemøbler, hvor man kan finde privathed og ro.

Mulige indsatsområder

Der kan opnås væsentlige forbedringer ved at:

28. Placere området nær asfalteret vej. Eller etablere en sti i træ (som ved visse strande), så også kørestolsbrugere nemt kan komme til området.
29. Opsætte siddemøbler, hvor man sidder privat, roligt og trygt i "kupé sæder".

8. Øvrigt

Udover ovennævnte ser jeg behov for at der foretages en vidensdeling om tilgængelighed og social bæredygtighed til ansvarshavende af boder og scener, således at de forstår baggrunden for, detaljerne i for mulighederne for at forbedre vilkårene for alle, herunder også mennesker med funktionsnedsættelser i netop deres forretning.

Derudover kan Roskilde Festival appens kort indeholde "find venner" funktion og mulighed for at blive ledt fra aktuel placering hen til ønsket lokalitet. (Som i Kastrup Lufthavns app).

Fremtidigt samarbejde

Der er mulighed for at udvide samarbejdet mellem Roskilde Festival og undertegnede henover vinteren 2019/20 eventuelt via et eksternt konsulentsamarbejde. Forslag til, hvad et fremtidigt samarbejde kan indeholde er emnerne:

- Uddybning og gennemgang af indeværende audits notat.
- Tilgængeligheds- og socialbæredygtigheds-analyse.
- Audit og analyse af trykt og digitalt festivals-materiale.
- Samarbejde om et fremtidigt inspirationskatalog.
- Vidensdeling om detaljerne i design og udførelse af tilgængelighedselementerne.
- Udviklingsrådgivning.
- Holdnings- og videns-udvikling.
- Metodeudvikling for at igangsætte nogle af udviklingsområderne.
- Implementerings vejledning forud for Roskilde Festival 2020.
- Samarbejde om udarbejdelse af en tilgængelighedsvejledning på festivalområdet.

Tilgængelighedsaudit og notat udarbejdet af tilgængelighedsauditør

Kit Bos

Kit Bos